

litanskolen. Der blev fremdeles sagt med Hensyn til Kontrollen, at der dog var en Kontrol tilstede. Herimod er det idelig og idelig gjentaget, og det staaer vistnok fast, at den rette Kontrol er Konkurrencen, og den ærede Rigsdagsmand maa kun kjende Lidt til vore lærde Skolers Historie, naar han kan tale, som han gjorde, om Skoler, til hvilke man bestandig kunde see hen. Nei! Der er Tider, hvor der er en god Regjering i en Skole og dygtige Mænd, som holde den i Aande, og Tider, hvor der er en mindre skarp Regjering, og hvor Skolen afgiver et Billede paa Sløvhed og Forvirring. Dette kan den ærede Rigsdagsmand see af de Resultater, som Skolerne ere komne til, og som foreligge i de Karakterer, som Staten gennem sine bestilte Censurer i en Række af Aar har givet for de Præstationer, der ere ydede af Disciplene; det vil deraf erfares, at denne Skole i en Række af Aar har staaet tilbage for private Skoler, og at det endog er gaaet nogle af Statens lærde Skoler faaledes, at deres Disciple gjentagne Gange ere blevne rejserede eller erklærede umodne til at optages paa Universitetet. Der blev tilføjede sagt, at man betalte Lærerne ved de offentlige lærde Skoler bedre end Lærerne ved de private Skoler, og at man derfor kunde skaffe sig bedre Lærere. Dette er en Misforstaaelse; man betaler Lærerne ved de private Skoler bedre end ved de offentlige lærde Skoler, naar de ere dygtige, men ved de sidste Skoler betaler man dem eens enten de ere dygtige eller ikke, og naar den ærede Rigsdagsmand vil gjøre sig den Uleilighed at forhøre hos Forstanderne for saadanne private Skoler, hvad de i Almindelighed betale dygtige Lærere, saa vil han finde, at denne Betaling langt overgaaer den, som Staten betaler sine Lærere; men det forstaaer sig, de mindre dygtige Lærere faae ogsaa en mindre Betaling, men mindre dygtige Lærere findes ikke alene ved de private Skoler. Noget, der er af stor Betydning, er, at det er meget sjældent, at en Lærer ved en offentlig Skole, om han ogsaa vil søge Underviisning udenfor sit Embede, bliver antagen ved en privat Skole, medens det er almindeligt, at de offentlige Skoler søge de private Skolers Lærere. Man vil finde, at i disse de Lærere, der

ansees for at være de dygtigste, have uddannet sig i de private Skoler og gaaet der i mange Aar, indtil de tilfjeldt bleve antagne ved de offentlige lærde Skoler, hvor de da gjerne ansættes i høiere Stillinger, navnlig ofte som Overlærere. Om Forholdstallet mellem Embedsmænds Børn og andre Børn i Metropolitanskolen sagde jeg, og jeg syntes, at jeg talte tydeligt nok, at det var gaaet ned med 1 pCt. aarlig, saa at det nu var 65 pCt. Den ærede Rigsdagsmand har heller ikke hørt dette, men har derimod beklaget sig over mine Ytringer, idet han i dem har troet at finde en Ufbenyttelse af mig af den Misstemning mod Embedsstanden, der her skulde have givet sig Luft forskjellige Gange. Men denne Misstemning har jo ikke givet sig Luft fra min Side, saa man synes uberettiget til at forudsætte den hos mig og tillægge mig et andet Motiv end det, jeg har udtalt, som det, der ledede mig. Jeg vilde idetmindste ikke behandle den ærede Rigsdagsmand paa denne Maade. Jeg har udtrykkeligt ytret, hvad der har ledet mig, og at det ikke var os, der have begyndt med at anføre Noget med Hensyn til, om det er Embedsmænds Børn eller Andre, der gaae i denne Skole, men under Kampen om dens Nedlæggelse eller Bestaaen, er der fra den modsatte Side gjort den Paastand, at denne Skole gjorde stor Gavn derved, at den skaffede et stort Antal ubemidlede Mænds Børn fri Skolegang. Intet var da naturliger, end at man undersøgte, hvorvidt dette fandt Sted, og man fandt da, at der vel var enkelte saadanne Tilfælde, men at man ikke kunde sige dette om Fleertallet af dem, der nød fri Underviisning, medmindre man vilde gjøre Embedsstanden og den ubemidlede Klasse til Et og det Samme. Jeg skal gjentage, at det ikke er fra mig eller fra nogen af de andre Forslagsstillere, at der er fremkommen nogensteds Udtalelse herom, men naar der fra den modsatte Side bliver rørt op deri og gjort Paastande, der idetmindste for mig vilde have stor Betydning, naar de holdt Stik, er det naturligt, at man undersøger, hvorledes det forholder sig. Det var allsaa mit Motiv og ikke det, som den ærede Rigsdagsmand, hvad jeg meget maa beklage, fik ud af mine Ytringer. Jeg skal holde fast